

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

УДК 336.7

КОРНЕЄВ В.В.
ХОДЖАЯН А.О.

Макроекономічні тенденції діджиталізації фінансового ринку

Предмет дослідження – діджиталізація фінансового ринку та макроекономічні тенденції прояву цифрових трансформацій.

Метою статті є дослідження особливостей діджиталізації фінансового ринку через призму макроекономічних тенденцій прояву цифрових трансформацій.

Методологія проведення роботи – системний метод пізнання, діалектичні положення макроекономіки і теорії фінансової науки, теорії трансакційних витрат, грошового обігу і кредиту.

Використані такі спеціальні методи: частини і цілого, аналізу і синтезу, спостереження, порівняння – при дослідженні розвитку процесів діджиталізації, уточнення співвідношення внутрішніх і міжнародних сегментів фінансового простору; узагальнення, формалізації – для визначення макроекономічних тенденцій діджиталізації в Україні і за кордоном, передбачення перспектив впровадження діджиталізації у суспільне й економічне життя.

Результати роботи – розглянуті питання передумов впровадження і умов поширення діджиталізації фінансового ринку, обґрунтовано необхідність долучення до діджиталізації населення як основних споживачів фінансових послуг, наголошено на необхідності підвищення цифрової грамотності населення як основи їх конкурентоспроможності. Визначені макроекономічні тенденції діджиталізації фінансового ринку, показані її переваги і ризики впровадження. Розробки цифрових валют центробанків розкриті як основний інструментальний тренд змін у сфері грошового обігу, коли традиційні фіатні валюти набувають цифрової форми. Інвестиції у криптоактиви показані як спосіб антиінфляційного збереження активів домогосподарств зі значними аспектами спекуляцій. Розкрита зростаюча роль цифрової інфраструктури для розвитку фінансових технологій.

Висновки. Новий цифровий світ – це перспективи і можливість економічного життя у період постковідної і поствоєнної нестабільності. Діджиталізація дозволяє утримати керованим свій внутрішній фінансовий і психологічний каркас, робить людей операційно незалежними з огляду на можливості розпорядження своїми активами і часом. Саме прискорення цифрових перетворень, використання інтелектуальних заміників простої праці та послуг у всіх можливих сферах може подолати соціальне дистанціювання і пов'язані з цим «провали» у спілкуванні.

З фінансової точки зору використання переваг цифровізації більше орієнтоване на середній клас, – на тих, хто задовольнив перші потреби життєзабезпечення. Тому діджиталізація тісно пов'язана із соціальною політикою і підвищенням рівня життя населення.

Так само, як і наприкінці війни минулого сторіччя, коли у 1944 році була започаткована Бреттон–Вудська фінансова система разом з МВФ і Світовим банком, так і наразі фінансовий ринок стоїть перед кардинальними змінами. Незадовго, після перемоги, нас очікує «цифровий Бреттон–Вудс», не метафоричні, а дійсні перетворення. Новий фінансово–економічний світ стане цифровим. Операційно та інструментально більш диверсифікованим. Доступним, самовідповідальним і взаємновідповідальним.

Цифрове сьогодення і майбутнє – це маяк стратегічний, і водночас постійно ситуативний. Це фактично вибір пріоритетів і цілей цивілізації. До чого ми прагнемо, і як модернізуємо. Цей вибір психологічний, технологічний, інвестиційний, фінансовий. У що вкладаємо і у що вкладаємося. Відмінність у засобах (інструментах) праці і буття відрізняє сьгоднішні покоління від попередників, і формує майбутні суспільні й економічні відносини.

Ключові слова: діджиталізація, цифровізація, фінансовий простір, інформація, макроекономічні тенденції, цифрові валюти, криптовалюти, цифрова інфраструктура, ризики кіберзлочинності, безпека, цифрова грамотність.

KORNEEV V.V.
KHODZHAIAN A.A.

Macroeconomic trends of digitalization of the financial space

The subject of the research is digitalization of the financial market and macroeconomic trends in the manifestation of digital transformations.

The purpose of the article is to study the features of digitalization of the financial market through the prism of macroeconomic trends in the manifestation of digital transformations.

The methodology of the work is a systematic method of knowledge, dialectical provisions of macroeconomics and the theory of financial science, the theory of transaction costs, money circulation and credit.

The following special methods are used: parts and the whole, analysis and synthesis, observation, comparison – when studying the development of digitalization processes, clarifying the ratio of domestic and international segments of the financial space; generalization, formalization – to determine the macroeconomic trends of digitalization in Ukraine and abroad, predicting the prospects of introducing **digitalization into social and economic life.**

The results of the work – the issues of prerequisites for implementation and conditions for the spread of digitization of the financial market were considered, the need to involve the population in digitalization as the main consumers of financial services was substantiated, the need to increase the digital literacy of the population as the basis of their competitiveness was emphasized. The macroeconomic trends of digitalization of the financial market are determined, its advantages and risks of implementation are shown. The development of digital currencies of central banks is revealed as the main instrumental trend of changes in the sphere of monetary circulation, when traditional fiat currencies acquire a digital form. Investing in cryptoassets is shown as a way of anti-inflationary preservation of household assets with significant aspects of speculation. The growing role of digital infrastructure for the development of financial technologies is revealed.

Conclusions. The new digital world is the prospects and possibility of economic life in the period of post-Covid and post-war instability. Digitalization allows you to keep your internal financial and psychological framework under control, makes people operationally independent in terms of the ability to manage their assets and time. It is the acceleration of digital transformations, the use of intelligent substitutes for simple work and services in all possible areas that can overcome social distancing and related «failures» in communication.

From a financial point of view, the use of the advantages of digitalization is more focused on the middle class – on those who have satisfied the first needs of life support. Therefore, digitalization is closely related to social policy and raising the standard of living of the population.

Just as at the end of the war of the last century, when the Bretton Woods financial system was launched in 1944 together with the IMF and the World Bank, the financial market is currently facing radical changes. Not long after the victory, «digital Bretton Woods» awaits us, not metaphorical, but real transformations. The new financial and economic world will become digital. Operationally and instrumentally more diversified. Accessible, self-responsible and mutually responsible.

The digital present and future is a strategic and at the same time constantly situational beacon. This is actually a choice of priorities and goals of civilization. What we strive for and how we modernize. This choice is psychological, technological, investment, financial. What we invest in and what we invest in. The difference in the means (tools) of work and life distinguishes today's generations from their predecessors, and shapes future social and economic relations.

Key words: digitization, digitalization, financial space, information, macroeconomic trends, digital currencies, cryptocurrencies, digital infrastructure, cybercrime risks, security, digital literacy.

Постановка проблеми. Сучасна архітектура міжнародних та національних фінансових ринків постійно змінюється. Сукупність таких ринків уособлюється як фінансовий простір, який розвивається у цифровому вимірі, коли різні діджитал–процеси визначають сутність та характер ринкових змін. Розвиток штучного інтелекту, роботизація, зростаючі масиви Big data, змінюють структуру економіки та її інструментальне забезпечення.

Діджиталізація (від англ. «digitalization») формує ексклюзивні виклики і можливості. Криптовалютні ринки стали фокусом діджиталізації, що проявилось у швидкому цифровому розширенні заощаджувально–розрахункових можливостей приватної інвестиційної діяльності. При цьому цифрові активи, зокрема державні та децентралізовані криптовалюти, забезпечують операційну свободу вільного перетоку капіталу.

Нові тренди управління капіталом в умовах діджиталізації визначили два аспекти: а) зростаючу інституційну роль центробанків разом з іншими регуляторами; б) потреби наявності необхідних нових регуляторно–наглядових та інвестиційних інструментів сприяння економічному розвитку.

Термінологічно поняття «діджиталізація» і «цифровізація» розуміються як синоніми, оскільки сутнісно означають «оцифровування» інформації про різні процеси та активи, тобто приведення її у цифрову форму (версію). Діджиталізація є цифровою трансформацією відповідних змінних даних.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Вивчення питань діджиталізації в різних сферах економіки є новим напрямом досліджень. В освітній площині в Україні вирізняється на-

вчальний посібник «Основи цифрової економіки», підготовлений колективом Західноукраїнського університету [1]. У публічному доступі з'являються вітчизняні і зарубіжні публікації з різноаспектних питань цифровізації, які можна знайти неускладненим пошуком. Аналітичні розробки Світового банку, МВФ, інших фінансових організацій слугують пізнавальною і дослідницько–професійною підмогою. Водночас, питання цифровізації фінансового ринку та її інфраструктурного забезпечення потребують постійного вивчення і розв'язання. Цим і обумовлюється актуальність і науково–дослідницька практичність цієї статті.

Метою статті є дослідження особливостей діджиталізації фінансового ринку через призму макроекономічних тенденцій прояву цифрових трансформацій.

Виклад основного матеріалу. Розвиток суспільства і економіки завжди був естафетним. Ретроспективний аналіз економічної історії засвідчує, що попередні покоління передавали наступникам накопичені і нові знання щодо перетворення матерії, пізніше – інформації для забезпечення порівняно кращих умов життя. Поступово мінова вартість товарів призвела до витоків грошового обігу, а продукти праці на обмін згодом доповнилися простими й ускладненими фінансовими інструментами. Матеріалізовані спочатку активи ставали операційно багатолітими і фінансово комбінаційними.

Інформаційна революція ХХ ст. модернізувала пошук і обробку даних. Інструментальне забезпечення при цьому кардинально змінилося за останнє півстоліття – від перших перфораторних

перетворювачів інформації до сучасних гаджетів. Штучний інтелект і роботизація все більш заявляють про себе як ознаки цивілізаційного поступу. Спостерігаються повсякденні перетворення в економіці і фінансах на основі новітніх цифрових технологій, що прискорюється, і очікується подальше прискорення таких перетворень.

Ретроспективно рубіжний маркер у розвитку штучного інтелекту і цифровізації пов'язується з виграшем шахового IBM-комп'ютера у 1997 р. в шахи у тодішнього чемпіона світу Г.Каспарова, коли людина поступилася машині в обробці інформації. Але довго ще співіснування усталених і нових практик було майже паралельним, – наприклад, книжкові бібліотечні картки і електронні книги тривалий час сприймалися як доповнюючі світи. Ексклюзивність оригіналів переважає над копіями-ерзацами і сьогодні (і поціновувачів фізичних книг чимало), але оригінали ніде не можуть бути масовими. Доступність до цивілізаційних благ залишається мірилом суспільного розвитку. Поступово пробивалася свідомість, що «минуле пристрасно дивиться в майбутнє». І що ясно тепер, – у цифрове майбутнє. Настає єдина для всіх цифрова епоха.

Нова фінансова картина світу зародилася кілька років тому з появою ринків децентралізованих фінансів (DeFi-сектор, від англ. «decentralized finance» з представництвом приватних криптовалют, таких як Bitcoin та інших). Тобто, поряд з традиційними видами валют з'явилися нові «гроші». Фінансова цифровізація найбільше проявилася саме в ажіотажній динаміці крипторинків. Особиста свобода через криптовалютні фонтани її фінансування виявилася доступною для вдалих ентузіастів, але і залежною від куражних ризиків фінансових спекуляцій.

Центробанки країн світу виявили зрозумілу стурбованість обігом нових замінників грошей як єдині емісійні центри фіатних валют. Цей аспект та необхідність модернізації грошового обігу поставили питання про підготовку емісій цифрових національних валют (назва яких у міжнародному трактуванні є «CBDC» – англ. аббревіатура від Central Bank Digital Currency). З огляду на чекпоїнти новітньої історії, «інтерес до CBDC зріс у відповідь на зміни в платежах, фінансах і технологіях, а також на збої, спричинені Covid-19» [2].

Доцільно акцентувати увагу на відмінностях централізованих валют центробанків CBDC від криптовалют сектора DeFi.

CBDC є цифровим аналогом офіційної національної валюти, що поєднує можливості фіатних та електронних грошей та є законним платіжним засобом. Наприклад, замість національних валют у форматі CBDC можна буде випустити їх електронні версії, зокрема, е-гривня, е-долар та ін.

На відміну від децентралізованих приватних криптовалют, очікувана емісія CBDC централізована та адмініструється національними/регіональними центробанками. Внаслідок цього CBDC мають системні характеристики національних грошових одиниць, які не можуть мати децентралізовані фінансові інструменти.

В Україні у Законі України «Про платіжні послуги» (від 30.06.2021р., № 1591-IX) чітко визначено, що «Цифрові гроші Національного банку України (далі – цифрові гроші) – електронна форма грошової одиниці України, емітентом якої є Національний банк України». [3]. Оскільки за емісійним критерієм визначення «валюта/не валюта» НБУ аж ніяк не емітує грошові одиниці інших країн, чи приватні грошові одиниці й їх аналоги, то приватні криптовалюти в Україні не є грошима, а є фінансовим інструментом. В інших державах теж.

За оцінками ЄЦБ, громадськість та професіонали найбільше очікують від державної цифрової валюти забезпечення конфіденційності (43%), за нею слідує безпека (18%), покращення розрахунків в зоні євро (11%), відсутність додаткових витрат (9%) та зручність роботи в автономному режимі (8%) [4].

Сучасна діджиталізація у фокусі нових інформаційних технологій спонукає до причетності і відповідності новим викликам та можливостям. В усіх сферах життєдіяльності, не обмежуючись фінансовою. Сьогодні «бути цифровим» є необхідністю професійної і побутової компетенції, це вже не довільна опція. Цифровізація стала нормою і формою міжособистісного і корпоративного спілкування.

У всьому світі спостерігається зближення стратегічних цілей розвитку країн і цифрових інфраструктурних можливостей їх реалізації. Хоча зміни базису цифрової економіки – інтернет і технологічні цифрові новації, виглядають поступовими, але революційні зміни в IT- і Фінтех-секторах заявляють про себе все частіше. Прискорене впровадження штучного інтелекту, роботизація проявляються в різних секторах. Приклади цього: роботи-охоронці, дрони у військовій сфері та в інших областях.

Окремі макроекономічні тенденції діджиталізації фінансового ринку такі.

По перше, діджиталізація стала загальним фоном і драйвером розвитку суспільства, ринків та господарюючих суб'єктів.

На сьогодні у всіх інституційних секторах, і особливо – у корпоративному і домогосподарствах, спостерігається зниження бар'єрів доступу до різних послуг – фінансових, адміністративних та інших. Це стає можливим внаслідок технологічної та сервісної інклюзії. Цифрові (не фізичні) платежі, обслуговування рахунків, надання адміністративно–консультативних послуг та інший онлайн–контент стали зручною формою взаємодії державних, банківських та небанківських установ з клієнтами. Несприйняття цифровізації стає «узбічною» і неконкурентною позицією.

Поступальна діджиталізація буде все більш посилюватися як загальний фон життєдіяльності домогосподарств. Розрахунково–інвестиційне право людини і його цифрова самореалізація чітко проявляються при індивідуальному оперуванні криптоактивами. При цьому обмежується фінансове посередництво у розрахунках (на противагу, наприклад, обслуговуванню клієнтів у банках), зменшуються різні трансакційні витрати, усувається зовнішній примус при прийнятті інвестиційних рішень.

Через повзучу інфляцію залишати заощадження у фіатних валютах стає невиправданим. Фіатні валюти за високої інфляції та девальвації перестають виконувати окремі свої функції, зокрема як засіб заощаджень та міра вартості. Натомість криптоактиви розглядаються і як інвестиція, і як «антиінфляційний» засіб збереження заощаджень. Якщо, наприклад, в Україні інфляція у вересні 2022 р. становила 24,6 % [5], що значно більше за дохідність банківських депозитів чи вкладень в державні цінні папери, то інвестування у криптоактиви достатньо зрозуміле. За останні кілька років біткоїн (BTC – англ. аббревіатура) ріс в середньому на 200% в рік, втрати від інфляції явно перекривалися. Т.ч. вирівнюються можливості фінансування за рахунок нових «грошей».

По–друге, поглиблюється «цифро–обумовлена» технологічна й операційна інклюзія учасників ринків. Це вимагає від причетних сторін адекватної грамотності, не тільки фінансової, а й цифрової.

Цифрова грамотність передбачає володіння навичками користування мінімальним набором

он–лайн сервісів банків, небанків та платіжних систем (наприклад, при сплаті комуналки чи інших періодичних платежів). Важливою при цьому є інфраструктура і допуск до цифрових сервісів. Такий допуск повинен враховувати: а) операційну грамотність при користуванні он–лайн сервісами; б) фінансову можливість придбання необхідних гаджетів для дистанційного керування своїми ресурсами і потребами. Можливості користувачів повинні бути адаптованими до змінного цифрового середовища.

Окреме питання при цьому – щодо цифрової інфраструктури і допуску до цифрових сервісів. Допуск повинен враховувати: а) операційну обізнаність при користуванні он–лайн сервісами і б) матеріальну / фінансову можливість придбання необхідних гаджетів та інших пристроїв для дистанційного керування своїми ресурсами і потребами. Важливо розуміти, що користування цифровими трендами можливо не для бідних, а для середнього класу, – для тих, хто задовольнив первинні потреби (харчування, житло, самозабезпечення). У людей має бути резерв маневру для «цифрових експериментів». А якщо немає смартфона, то як бути з цифровізацією?

По–третє, характерними є «діджиталізовані» зміни в характері і умовах праці. Це стосується зокрема, збільшення обсягів робіт, що виконуються дистанційно, поза офісом, з дому. Місце роботи і місце виконання роботи стали різними в часі і просторі. Соціально–службове дистанціювання, викликане спочатку пандемією і потім безпековими вимогами воєнного стану, прискорили освоєння цифрової грамотності. Дистанційний взаємозв'язок переважає в офіційному і приватному спілкуванні.

Такі зміни на ринку праці вимагають акцентованого самоменеджменту і цифрової самоорганізації кожного. Згодом неорганізовані, не підготовлені в цифровому світі люди ризикують залишитися поза соціумом, – як колись ті, хто не вмів читати.

По–четверте, ризики цифровізації є постійними і систематичними (не плутати з системними), і вони різні в різних секторах. Роздрібні інвестори стикаються з великими ризиками без гарантій регуляторів [6]. У публічних централізованих фінансах такі ризики є суб'єктивними, що пов'язуються з діяльністю посадових осіб, тобто це ризики публічного адміністру–

вання. У децентралізованих (особистих) фінансах – ризики теж суб'єктивні, але технологічні, тобто мова йде про ризики грамотності та доступу до цифрових послуг.

Також періодично проявляються ризики кіберзлочинності, «зливу» і крадіжки даних. Для запобігання таким ризикам необхідний постійний облік та превентивність ризиків кіберзлочинності, витоку та крадіжки даних. Інформаційна безпека в інформаційних технологіях стає одним із наріжних питань. Потрібно більш чітко акцентувати інформаційну безпеку в інформаційних технологіях. У кожного з цих напрямків повинна бути своя програма розвитку і бюджет.

Потрібно «захищати конфіденційність та створювати етичний штучний інтелект», наголосив одного разу один з керівників Microsoft. В Україні у січні ц.р. підписано ЗУ «Про бюро економічної безпеки», де участь бюро у формуванні інформаційних систем передбачена обов'язковою (див. ст.10).

У секторі DeFi постійно присутні ризики фінансових спекуляцій. Сама ажіотажна капіталізація децентралізованих криптоактивів призводить до спекулятивних фінансових пірамід. З усіма аспектами ірраціонального інвестування та значною волатильністю цін. Піраміди базуються на тій фіктивній вартості, якої реально в економічній природі не існує. Ринки завжди падають, коли «розбухає» розрив в цінах і вартості активів.

У цій частині позиція МВФ, Світового банку й інших установ щодо «недостатнього тестування» приватних криптовалют в якості національних досить акцентовані. Також показовою є застережна реакція на минулорічне рішення Сальвадора, де BTC в якості національної валюти виступується з 7 вересня 2021 р.

У розрізі секторів економіки передові цифрові технології знаходяться у фінансовій сфері, в космічній сфері та в сфері гонки цифрових озброєнь. До них дотичним є виробництво товарів подвійного призначення (військово–цивільного, літакобудування, наприклад).

Різні можливості і конкуренція між виробниками програм позначаються на швидкості обробки даних і безпеки країн. У глобальному світі різні цифрові бізнес–моделі економіки можуть створювати конфлікти між розвиненими і країнами, що розвиваються, між демократичними і авторитарними країнами.

Список використаних джерел

1. Основи цифрової економіки / За ред. Крисоватий А.І., Гулей А.І., Язлюк Б.О. та інш. – Тернопіль: ЗУНУ, 2021. –274 с.
2. BIS Innovation Hub працює над цифровою валютою центрального банку/ URL: <https://www.bis.org/about/bisih/topics/cbdc.htm>
3. Закон України «Про платіжні послуги» від 30 червня 2021р., № 1591–ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
4. Гошоватюк А. Якою має бути цифрова валюта – дослідження ЄЦБ. URL: <https://psm7.com/uk/cryptocurrency/kakoj-dolzha-byt-cifrovaya-valyuta-issledovatel'skij-otchet-ecb.html>
5. Сайт Національного банку України: www.bank.gov.ua
6. Еліф Актуг. Небезпеки демократизації приватних ринків. – FT. – 14.10.2021.– URL: <https://www.ft.com/content/3f5a32c3-381b-4af0-8f22-40b2f7d1a57d>
7. Закон України «Про Бюро економічної безпеки України» від 28 січня 2021 року № 1150–ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>

References

1. Osnovy tsyfrovoi ekonomiky / Za red. Krysovatyi A.I., Hulei A.I., Yazliuk B.O. ta insh. – Ternopil: ZUNU, 2021. –274 s.
2. BIS Innovation Hub pratsiuie nad tsyfrovoiu valiutoiu tsentralnoho banku/ URL: <https://www.bis.org/about/bisih/topics/cbdc.htm>
3. Zakon Ukrainy «Pro platizhni posluhy» vid 30 chervnia 2021r., № 1591–ІKh. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
4. Hoshovatiuk A. Yakoiu maie buty tsyfrova valiuta – doslidzhennia YeTsB. URL: <https://psm7.com/uk/cryptocurrency/kakoj-dolzha-byt-cifrovaya-valyuta-issledovatel'skij-otchet-ecb.html>
5. Sait Natsionalnoho banku Ukrainy: www.bank.gov.ua
6. Elif Aktuh. Nebezpeky demokratyzatsii pryvatnykh rynkiv. – FT. – 14.10.2021.– URL: <https://www.ft.com/content/3f5a32c3-381b-4af0-8f22-40b2f7d1a57d>
7. Zakon Ukrainy «Pro Biuro ekonomichnoi bezpeky Ukrainy» vid 28 sichnia 2021 roku № 1150–ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>

Дані про авторів

Корнєєв Володимир Вікторович,

д.е.н., професор, завідувач відділу фінансової політики, Державний науково–дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки
e–mail: vkorn27@gmail.com

Ходжаян Аліна Олександрівна,

д.е.н., професор, професор кафедри економічної теорії, макро-, і мікроекономіки, Київський національний університет імені Тараса Шевченка
e-mail: Alina_Khodzhaian@ukr.net

Data about authors**Volodymyr Korneev,**

Doctor of Economics, Professor, Head of the Financial

Policy Department, State Research Institute of Informationization and Modeling of Economics
e-mail: vkorn27@gmail.com

Alina Khodzhaian,

Doctor of Economics Sciences, Professor, Professor, Department of Economic Theory, Macro and Microeconomics, Taras Shevchenko National University of Kyiv

e-mail: Alina_Khodzhaian@ukr.net

УДК 658: 69.003

АКСЕЛЬРОД Р.Б.
КІЦАК Н.Г.
ГРИНЕНКО І.М.

Інноваційні компоненти економіко–управлінського інструментарію оцінки інвестиційного портфеля девелопера в будівництві

Предметом дослідження є обґрунтування теоретико–методичних та прикладних засад забезпечення менеджменту організацій в сучасній системі будівельного девелопменту за умови оновлення аналітичних інструментів ризик–менеджменту будівельних підприємств на основі формалізованих бізнес індикаторів операційної продуктивності (розроблених в контексті особливостей їх діяльності як стейкхолдерів будівельних інвестиційних проектів).

Метою роботи є розробка методології, яка містить когнітивні механізми, моделі, методи, що дозволяють аналізувати, вибирати, оптимізувати та оцінювати ефективність від запровадження сучасних концепцій інформаційного моделювання та ризик–менеджменту.

Методи дослідження. Застосовано методи оцінки ефекту від впровадження інформаційного моделювання та інтегрованої реалізації проекту в будівництві; актуальні методи та інструменти аналізу мережових організаційних структур і якості комунікаційних зв'язків між учасниками реалізації проекту. З залученням методів інформаційного моделювання та методу інтегрованої реалізації досліджено переваги, які отримують ключові учасники реалізації будівельного проекту, а також основні чинники, що мають вплив на синергетичний ефект реалізації будівельного проекту.

Результати роботи. Основний науковий результат полягає в створенні методології, яка включає: модель, яка дозволяє здійснення оцінки ефекту від спільного запровадження інформаційного моделювання в будівництві й інтегрованої реалізації будівельного проекту; імітаційну модель, яка дозволяє проводити комплексне дослідження й оптимізацію комунікаційної мережі та інформаційних зв'язків учасників реалізації будівельного проекту.

Галузь застосування результатів. Методологічні розробки є удосконаленням існуючих методологій вартісно– та процесно–орієнтованого менеджменту, стратегічного управління, ризик–менеджменту, управління проектами, економічного аналізу та інвестиційного менеджменту.

Висновки. Провідною науково–методичною інновацією створеного економіко–управлінського інструментарію оцінки інвестиційного портфеля є його адаптація до сучасних вимог будівельного девелопменту та принципів ризик–менеджменту, що в підсумку забезпечує підприємствам–учасникам синергійну спроможність протистоянням ризикам мікросередовища впровадження проекту, що дає підстави для сумісної розробки підприємствами–учасниками стратегії, плану, організаційного регламенту, враховуючи прояви рефлексивного управління в системі девелопменту будівництва.

Ключові слова: будівельне підприємство, менеджмент, бізнес–процес, інвестиційно–будівельний проект, девелопмент, управління змінами.